

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quęstio 1. Cur nauiculam ascendit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSUS 3.

Et locutus est eis multa in parabolis, dicens, Ecce exiit, qui seminat, seminare.

QUESTIO I.

Quid parabola?

§. 1. **P**arabola est oratio, quæ per rem similem nobis notam propositum conficit. Earum usus frequens erat Orientalibus, & præcipue cum res diuinæ explicantur. Ita Græci definiunt esse λόγον διόμοιον, καὶ γνωστὸν περὶ ἄλλου. ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἀποδείξαι τὰ. Sermonem qui per similem & notam rem subiectam materiam ostendit.

Quid parabola?

§. 2. Finis parabolatum est, vel docere, vel animos mouere: Atque est quod alunt, parabolam habere vel τὸν ἐκπαιδευτικόν, vel τὸν ἀντιθέτικόν τῶν πραγμάτων, vel vim efficaciamque; animorum mouendorum, vel sententiæ claræ elucidationem. Habent vero parabola quædam suas ἀποστολὰς, seu ἀντιποδοσεις, redditiones, seu applicationes, alæ solo simili constant, cum quidam sensus celatur & auditoribus inuestigandus relinquitur, vel quia facilis est ex ipsa rei natura Christus aliquando exponit, aliquando vero solius similitudinis propositione contentus est.

Finis parabolatum.

§. 3. Cur vero ad intelligentiam faciunt & morum animi parabola, rationes multæ sunt. Dum enim non nuda sententia, sed similitudine exornata profertur, magis animus eidem cogitationi insistit, ac retinetur, imaginationis adiutorio ad eandem perpendendam profectus, Vt si Enææ constantiam audiam, dicentemque Poetam:

Cur parabola sine effigies?

Mens immota manet.

Inteligo quidem cum nec precibus, nec minis immutari. Si vero addat: eum stare, vt contra fluctus

Stat Marpesia cautes.

Iam ad idem cogitandum iterum mens repellitur; idque eo vehementius, quo est aptior similitudo, & cum delectatione menti imprimit, vt magis placeat, quod dictum est. Facit etiam, vt quodammodo oculis certum res videatur, non modo audiri: itaque se habent picturarum instar similitudines, quæ animis audientium insculpunt audita. Quantum vero memoria hisce rebus adiungetur, docet ipsa ars memoriæ veritatis nota, & ab Egregio viro Lamberto Schenkelio iterum in vltimam reducta: imaginum autem effigione, & ordinatione artis illius admiranda perficitur; mirumque est, cum res ipsa facile, ac celeriter effluant, eandem tamen per imagines facultati imaginatrici ac memoriæ ita illigari, vt interdum nolentibus sese ingerant, atque alia arte obliuionis abolendæ sint.

Parabola rem imaginationis imprimunt.

Hinc ars memorandi.

§. 4. Hæc vero ratio in rerum diuinarum & sublimium explicatione necessaria est, aut sanè magna commoda habet, ad rudium animos attentione detinendos, & illustrandos. Adeo vt Dionysius Areopagita de diuinis nominibus capit. i. dicat; Non posse nobis diuina mysteria, nisi per æigmata quædam similitudinesque innotescere. Cum enim naturalem mentis nostræ potestatem, ac vires exuperent, per similitudines vtamur; percipiuntur. Itaque omnes veteris memoriæ sapientes hoc docendi genus vt plurimum vsurpabant. Qua de re confules Clemente Alex. l. 5. Stromatum. Hebræi vocantur חִדּוּשׁ Chidush, à חָדַשׁ Chud,

Chud,

VERSUS 2.

Et congregatae sunt ad eum turbae multae, ita vt in nauiculam ascendens sederet, & omnis turba stabat in littore.

QUESTIO I.

Cur nauiculam ascendit?

§. 1. **C**ausam Euangeliistæ insinuat, cum ait: ita multas turbas concurrere vt ascendens in nauiculam sederet. Ne itaque compressu nimio impediunt in eum vultus velut in theatro obuersi respicerent, à tergo nemo esset. Studium porro turbæ Gæcæ textus indicat, συνέχουσιν, significat enim studiose conuenisse; & à se ipsis coactas; quod exprimit Syrus, וְהָיוּ כְּעֵין אֶחָד וְהָיוּ כְּעֵין אֶחָד, & congregauerunt se: itaque tam sollicitè concurrentes docere statuit; & libero à turbis loco confedit. Sic Chrysost. Theophyl. Maldonat. Vincentius, alii. Nec aliud hic occurrit, nisi quod Syrus, qui supra dixit, Iesum sedisse super manum maris, hic turbam dicatur stetitisse, super littus סֵפֶר Sefar quod est litus, terminus, portus; etiam agnationem habet cum literis, & dictione idem verbum. Vtinam hodie ad audiendum vel in summa locorum commoditate venirent, memores in suis pastoribus hodie etiam Christum loqui.

Quamvis autem non omnes fides, charitasque, sed aliorum curiositas, nouitas, cupido miraculorum, nonnullos inuidia, studiumque cuncta carpenti attraxerit, Christus tamen omnibus diuinam doctrinam impertitur.

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?

Cur nauiculam ascendit?